

UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA
FACULTATEA RELAȚII INTERNAȚIONALE, ȘTIINȚE POLITICE ȘI ADMINISTRATIVE
DEPARTAMENTUL RELAȚII INTERNAȚIONALE

CURRICULUM

la modulul

„Securitatea și sisteme internaționale de state”

Ciclul I, LICENȚĂ
specialitatea Relații internaționale

AUTORI:

Victor JUC

dr. hab., prof. univ.,
membru corespondent

juc.victor@gmail.com

Liliana BENIUC

dr., conf. univ.

liliana.beniuc@usm.md

Tatiana BUSUNCIAN

dr., conf. univ.

busuncian@gmail.com

APROBAT

la ședința Departamentului
din „___” _____ 2024
proces-verbal nr. _____
Șef Departament,
Cristina EJOVA,
dr. hab., conf. univ. _____

APROBAT

la ședința Consiliului Facultății
din „___” _____ 2024
proces-verbal nr. _____
Decan, Alexandru SOLCAN,
dr., conf. univ. _____

CHIȘINĂU 2024

PRELIMINARII

Prezentarea generală a modului „Securitatea și sisteme internaționale de state”. Modulul „Securitatea și sisteme internaționale de state” prezintă prin tematica și obiectivele trasate un studiu conceptual-teoretic cu valențe aplicative, orientat spre asigurarea cunoașterii, înțelegerii și explicării de către studenți a principalelor noțiuni, sintagme și abordări privind relațiile internaționale tratate ca sistem, concepte, categorii și strategii ale securității internaționale contemporane. Modulul cuprinde două discipline: „*Sisteme internaționale*” și „*Securitatea internațională*”.

Locul și rolul modului „Securitatea și sisteme internaționale de state” în formarea rezultatelor învățării ale specialității Relații internaționale și misiunea curriculumului în formarea profesională.

Disciplina „*Sisteme internaționale*” este un curs teoretico-metodologic și științifico-aplicativ deosebit de important pentru aprofundarea familiarizării studenților cu cerințele de cercetare științifică în domeniul relațiilor internaționale, în vederea realizării studiilor teoretico-analitice, inclusiv a tezelor de licență. Disciplina „Sisteme internaționale” completează armonios legătura cu alte cursuri teoretice - „Teoria relațiilor internaționale” și „Politica mondială”, urmărind să întrească percepția studentului privind dinamica sistemelor internaționale în contextul complexității interacțiunii și interdependenței actorilor în relațiile internaționale.

Disciplina „*Securitatea internațională*” este un studiu teoretico-aplicativ în domeniul securității internaționale, destinat studenților preocupați de aspectele practice ale conceptelor și strategiilor de securitate internațională. Spectrul de aplicare al securității internaționale este complex și variat, ceea ce determină necesitatea unui studiu profund și complex pentru calificarea specialiștilor în domeniul relațiilor internaționale contemporane. Securitatea internațională dezvoltă valori esențiale pentru viața omenirii, cum ar fi pacea, progresul și libertatea popoarelor și ale omului.

Limba de predare a modului este limba română.

Beneficiarii modului sunt studenții specialității Relații internaționale, ciclul I, Licență, anul III, cu frecvență și anul III, cu frecvență redusă.

I. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Forma de învățământ	Codul unității de curs/modulului	Denumirea unității de curs/modulului	Responsabil de unitatea de curs/modulul	Semestrul	Ore total:				Evaluare	Nr. de credite	
					Total	inclusiv					
						C	S	L			LI
cu frecvență	S 05.O.45	Sisteme internaționale	Victor Juc, dr. hab., prof. univ.;	V	180	15	30	-	45	Examen	6
		Securitatea internațională	Tatiana Busuncian, dr., conf. univ.	V		15	30	-	45		
cu frecvență redusă*	S 06.O.35	Sisteme internaționale	Liliana Beniuc, dr., conf. univ.	IV		12	4	-	74		
		Securitatea internațională	Tatiana Busuncian, dr., conf. univ.	IV		14	4	-	72		

II. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	Unități de conținut	Ore					
		Curs		Seminar		Lucrul individual	
		Cu frecvență	f/r*	Cu frecvență	f/r*	Cu frecvență	f/r*
Sisteme internaționale							
1.	Sisteme internaționale: aparatul categorial-ideatic	2	2	2		4	6
2.	Sisteme internaționale: repere teoretico-metodologice		2	2		4	6
3.	Formarea sistemului internațional westfalic (a doua jumătate a sec. al XVII-lea – începutul sec. al XX-lea)	2	2	4		4	7
4.	Sistemul internațional în perioada interbelică			2	2	4	6
5.	Sistemul internațional în perioada Războiului Rece	2	2	2		4	6
6.	Stabilitatea și echilibrul relațiilor de putere în sistemul internațional	2		2		4	6
7.	Edificarea sistemului internațional post-Război Rece	2	2	4		4	6
8.	Statul național - actor principal al sistemului internațional	2	1	2		3	6
9.	Categoria „interes național” în sistemul internațional	2	1	2		3	6
10.	Actorii nestatali ai sistemului internațional			4	2	4	7
11.	Politica externă și de securitate a Republicii Moldova în cadrul sistemului internațional contemporan	1		2		4	6
12.	Transformarea sistemului internațional în contextul conflictual al relațiilor internaționale de la mijlocul deceniului al doilea al sec. al XXI-le			2		3	6
Total		15	12	30	4	45	74
Securitatea Internațională							
1.	Securitatea internațională: conceptualizare, definire și dimensiuni	2	1	2		2	2
2.	Rolul actorilor statali și non-statali în configurarea mediului internațional de securitate		1	2		2	6
3.	Principiile și mecanismele de menținere a păcii și stabilității în cadrul securității internaționale	2	1	2	1	4	6
4.	Arhitectura sistemului de guvernare globală în secolul XXI-lea: provocări și tendințe pentru mediul internațional de securitate	2	1	4		4	10
5.	Cooperarea internațională și regională în materie de securitate și apărare	2	1	2		2	6
6.	Globalizarea securității: tendințe și provocări emergente la începutul secolului XXI	2	2	2		4	8
7.	Proliferarea armelor de distrugere în masă și consecințe pentru securitatea internațională.	1		2	1	4	6

8.	Tipologia și clasificarea amenințărilor la adresa securității internaționale	1	2	2	1	6	4
9.	Amenințările asimetrice/hibride: noi provocări pentru securitatea internațională	1		2	1	4	6
10.	Securitatea internațională în era tehnologiilor emirgente	1	1	2		4	6
11.	Securitatea umană, o nouă componentă a securității internaționale	1	1	2		4	6
12.	Transformarea paradigmei securității internaționale post 2022: actualitate și direcții pentru viitor		1	2			6
13.	Testare			4			
Total		15	12	30	4	45	72

* pentru specialitățile cu frecvență redusă

III. COMPETENȚE GENERALE, PROFESIONALE ȘI REZULTATELE ÎNVĂȚĂRII

COMPETENȚE GENERALE (CG)	REZULTATELE ÎNVĂȚĂRII (RI)
CG 1. Interpretarea informațiilor colectate privind procesele și evenimentele politice	RI 1 sistematiza informații privind evenimente, politici, evoluții relevante din domeniul relațiilor internaționale, pentru a aprecia fenomenele politice internaționale
CG4. Gestionarea acțiunilor de implementare a obiectivelor politicii interne și externe	RI 4 identifica obiectivele politicii interne și externe a statului, reieșind din contextul național și internațional; RI 5 identifica mijloace de monitorizare a realizării obiectivelor politicii externe
COMPETENȚE PROFESIONALE (CP)	
CP1. Evaluarea informațiilor despre politica mondială, relațiile externe și situația geopolitică	RI 6 analiza politica mondială și situația geopolitică în baza cadrului legal specific domeniului relațiilor internaționale
CP2. Promovarea intereselor naționale pe arena mondială	RI 7 identifica prioritățile naționale în vederea dezvoltării strategiilor eficiente de politică externă
CP3. Implementarea politicii statului pentru stabilirea relațiilor de parteneriat, bună vecinătate și convețuire pașnică	RI 11 stabili căi de prevenire și gestionare a conflictelor și crizelor regionale și internaționale
CP4. Evaluarea situației politice, sociale, economice și geostrategice a fiecărei regiuni la nivel internațional	RI 12 analiza și descrie problema din perspectiva politicii externe a statului, aplicând cunoștințele teoretico - conceptuale
CP 5 Consiliere în domeniul afacerilor externe	RI 13 examina tendințele, perspectivele și consecințele proceselor și evenimentelor din domeniul relațiilor internaționale

Notă. Competențele și rezultatele învățării vor fi însoțite de cod și număr de ordine conform Standardului de calificare.

IV. UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

Tema 1. SISTEME INTERNAȚIONALE: APARATUL CATEGORIAL-IDEATIC		
Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: RI 1; RI 5; RI 6; RI 12;		
Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie
Termeni-cheie: <i>sistem internațional, relații internaționale, ordine mondială, raport, dinamică, interdependență.</i> Unități de conținut: 1.1 Categoria de „sistem internațional” 1.2 Raportul dintre sistemul internațional și relații internaționale 1.3 Raportul dintre sistemul internațional și ordinea mondială	- distinge evenimentele, politicile și fenomenele relevante din domeniul relațiilor internaționale; - identifică sursele relevante domeniului de activitate; - colectează și sistematizează informații specifice domeniului; - utilizează metode de interpretare a fenomenelor internaționale; - determină domeniile care necesită îmbunătățiri sau ajustări; - dezvoltă conținutul și explică esența principalelor evenimente internaționale - utilizează metode moderne și metodologia analizei politicii mondiale și situației geopolitice; - înțelege logica proceselor globale și a dezvoltării sistemului internațional din perspectivă politică, socioeconomică, geostrategică; - cunoaște și aplică teoriile relațiilor internaționale - aplică metode generale și specifice în analiza politicii externe a statului și a situației internaționale	Absolventul în mod autonom sistematizează informații privind evenimente, politici, evoluții relevante din domeniul relațiilor internaționale pentru a aprecia fenomenele politice internaționale Absolventul în mod autonom identifică mijloace de monitorizare a realizării obiectivelor politicii externe Absolventul în mod autonom analizează politica mondială și situația geopolitică în baza cadrului legal specific domeniului relațiilor internaționale Absolventul în mod autonom analizează și descrie problema din perspectiva politicii externe a statului, aplicând cunoștințele teoretico - conceptuale
Tema 2. SISTEME INTERNAȚIONALE: REPERE TEORETICO-METODOLOGICE		
Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: RI 1; RI 5; RI 6; RI 12;		
Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie
Termeni-cheie: <i>realismul, liberalismul, constructivismul, teoria sistemelor mondiale, teoria dependenței, sistemul unipolar, sistemul bipolar, sistemul multipolar, sistemul anarhic (conform realismului politic), metoda istorică, metoda</i>	- distinge evenimentele, politicile și fenomenele relevante din domeniul relațiilor internaționale; - identifică sursele relevante domeniului de activitate; - colectează și sistematizează	Absolventul în mod autonom sistematizează informații privind evenimente, politici, evoluții relevante din domeniul relațiilor internaționale pentru a aprecia fenomenele politice internaționale;

<i>comparativă, metoda studiu de caz, metoda sistemică, metoda teoretico-normativă.</i> Unități de conținut: 2.1 Teorii ale sistemului internațional 2.2 Tipuri ale sistemului internațional 2.3 Cercetarea sistemului internațional: principii, abordări și metode	informații specifice domeniului; - utilizează metode de interpretare a fenomenelor internaționale; - determină domeniile care necesită îmbunătățiri sau ajustări; - dezvăluie conținutul și explică esența principalelor evenimente internaționale - utilizează metode moderne și metodologia analizei politicii mondiale și situației geopolitice; - înțelege logica proceselor globale și a dezvoltării sistemului internațional din perspectivă politică, socio-economică, geostrategică; - cunoaște și aplică teoriile relațiilor internaționale; - aplică metode generale și specifice în analiza politicii externe a statului și a situației internaționale.	Absolventul în mod autonom identifică mijloace de monitorizare a realizării obiectivelor politicii externe; Absolventul în mod autonom analizează politica mondială și situația geopolitică în baza cadrului legal specific domeniului relațiilor internaționale; Absolventul în mod autonom analizează și descrie problema din perspectiva politicii externe a statului, aplicând cunoștințele teoretico - conceptuale
---	---	--

**Tema 3. FORMAREA SISTEMULUI INTERNAȚIONAL WESTFALIC
(a doua jumătate a sec. al XVII-lea – începutul sec. al XX-lea)**

Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: RI 1, RI 6, RI 11, RI 12, RI 13.

Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie
Termeni-cheie: <i>tratatele de la Westfalia, principiul suveranității statale, anarhia internațională, echilibrul de putere, drept internațional, neutralitate, non-intervenție, toleranță religioasă, Concertul European, diplomația ă, marile puteri europene, Congresul de la Viena, Congresul de la Berlin, principiul legitimismului, Sfânta Alianță, Antanta, Tripla Alianță, criza din Balcani, polarizarea Europei, Primul Război Mondial.</i> Unități de conținut: 3.1 Tratatul de la Westfalia: impactul asupra relațiilor internaționale 3.2 Funcționalitatea sistemului westfalic: Concertul European	- distinge evenimentele, politicile și fenomenele relevante din domeniul relațiilor internaționale; - identifică sursele relevante domeniului de activitate; - colectează și sistematizează informații specifice domeniului relațiilor internaționale; - utilizează metode de interpretare a fenomenelor internaționale; - dezvăluie conținutul și explică esența principalelor evenimente internaționale; - utilizează metode moderne și metodologia analizei politicii mondiale și situației geopolitice; - aplică cadrul normativ în	Absolventul în mod autonom sistematizează informații privind evenimente, politici, evoluții relevante din domeniul relațiilor internaționale pentru a aprecia fenomenele politice internaționale Absolventul în mod autonom analizează politica mondială și situația geopolitică în baza cadrului legal specific domeniului relațiilor internaționale Absolventul în mod autonom stabilește căile de prevenire și gestionare a conflictelor și crizelor regionale și internaționale Absolventul în mod autonom analizează și descrie problema din perspectiva politicii externe a statului, aplicând cunoștințele teoretico - conceptuale

3.3 Tranziția de la multipolaritate la bipolaritate în ajunul Primului Război Mondial	analiza evenimentelor și proceselor internaționale; - aplică metode pasnice de soluționare a conflictelor; - identifică potențialele amenințări la adresa securității naționale și internaționale; - determină mijloace de promovare a cooperării în vederea evitării tensiunilor și a conflictelor violente; - identifică tendințele și anticipează evoluțiile mediului internațional; - înțelege logica proceselor globale și a dezvoltării sistemului internațional din perspectivă politică, socioeconomică, geostrategică; - cunoaște și aplică teoriile relațiilor internaționale; - aplică metode generale și specifice în analiza politicii externe a statului și a situației internaționale; - explică conținutul documentelor pe politică externă a statului; - evaluează obiectiv evenimentele internaționale din perspectiva intereselor de politică externă a statului.	Absolventul în mod autonom examinează tendințele, perspectivele și consecințele proceselor și evenimentelor din domeniul relațiilor internaționale
Tema 4. SISTEMUL INTERNAȚIONAL ÎN PERIOADA INTERBELICĂ Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: RI 1; RI 6, RI 13		
Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie
Termeni-cheie: <i>Tratatul de la Versailles (1919), Liga Națiunilor, conferințele de la Washington (1921-1922), Tratatul de la Locarno (1925), descurajarea agresiunilor militare, promovarea securității colective, Pactul Briand-Kellogg (1928), slăbiciunea Ligii Națiunilor, revizionismul german, politica de conciliere a Marii Britanii și Franței, alianțele militare (Germania-Italia-Japonia; Germania-URSS); „Marea Depresiune”, „autarhia și militarismul”, naționalismul</i>	- distinge evenimentele, politicile și fenomenele relevante din domeniul relațiilor internaționale; - identifică sursele relevante domeniului de activitate; - colectează și sistematizează informații specifice domeniului relațiilor internaționale; - utilizează metode de interpretare a fenomenelor internaționale;	Absolventul în mod autonom sistematizează informații privind evenimente, politici, evoluții relevante din domeniul relațiilor internaționale pentru a aprecia fenomenele politice internaționale Absolventul în mod autonom analizează politica mondială și situația geopolitică în baza cadrului legal specific domeniului relațiilor internaționale Absolventul în mod autonom examinează tendințele,

<i>extremist, revizionismul teritorial,</i> Unități de conținut: 4.1 Formarea sistemului de la Versailles-Washington 4.2 Funcționalitatea sistemului internațional interbelic: tentativele de formare a unui sistem de securitate colectivă 4.3 Contextul sistemic internațional în ajunul celui de-al Doilea Război Mondial	- dezvăluie conținutul și explică esența principalelor evenimente internaționale; - utilizează metode moderne și metodologia analizei politicii mondiale și situației geopolitice; - aplică cadrul normativ în analiza evenimentelor și proceselor internaționale; - explică conținutul documentelor pe politică externă a statului; - evaluează obiectiv evenimentele internaționale din perspectiva intereselor de politică externă a statului.	perspectivele și consecințele proceselor și evenimentelor din domeniul relațiilor internaționale
Tema 5. SISTEMUL INTERNAȚIONAL ÎN PERIOADA RĂZBOIULUI RECE Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: RI 1; RI 6, RI 13		
Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie
Termeni-cheie: <i>Conferințele de la Yalta și Potsdam (1945), diviziunea Germaniei, crearea ONU (1945), Planul Marshall (1947), Doctrina Truman (1947), Războiul Rece, NATO (1949), Pactul de la Varșovia (1955), CAER, polarizarea globală, conflictele proxy, Criza Caraibilor (1962), perioada de destindere (Tratatul de neproliferare nucleară (1968), Acordurile SALT I (1972) și SALT II (1979)), Actul Final de la Helsinki (1975), mișcarea de nealinieri, căderea Zidului de la Berlin, Dizolvarea URSS (1991).</i> Unități de conținut: 5.1 Formarea sistemului internațional bipolar: factori contextuali sistemici 5.2 Criza Caraibilor: impactul asupra evoluției sistemului internațional 5.3 Evoluția sistemului internațional în anii 1960-1980: sfârșitul sistemului bipolar	- distinge evenimentele, politicile și fenomenele relevante din domeniul relațiilor internaționale; - identifică sursele relevante domeniului de activitate; - colectează și sistematizează informații specifice domeniului relațiilor internaționale; - utilizează metode de interpretare a fenomenelor internaționale; - dezvăluie conținutul și explică esența principalelor evenimente internaționale; - utilizează metode moderne și metodologia analizei politicii mondiale și situației geopolitice; - aplică cadrul normativ în analiza evenimentelor și proceselor internaționale; - explică conținutul documentelor pe politică externă a statului; - evaluează obiectiv evenimentele internaționale din perspectiva intereselor de politică externă a statului	Absolventul în mod autonom sistematizează informații privind evenimente, politici, evoluții relevante din domeniul relațiilor internaționale pentru a aprecia fenomenele politice internaționale; Absolventul în mod autonom analizează politica mondială și situația geopolitică în baza cadrului legal specific domeniului relațiilor internaționale; Absolventul în mod autonom examinează tendințele, perspectivele și consecințele proceselor și evenimentelor din domeniul relațiilor internaționale

Tema 6. STABILITATEA ȘI ECHILIBRUL RELAȚIILOR DE PUTERE ÎN SISTEMUL INTERNAȚIONAL		
Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: RI 1, RI 6, RI 12, RI 13		
Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie
Termeni-cheie: război, diplomație, globalizare, integrare, interdependența economică, securitate, proliferarea armelor nucleare, conflictele regionale, alianțe militare, organizații internaționale, crize economice, ideologiile politice, conflictele ideologice, progresele tehnologice (internetul, comunicațiile și tehnologia militară), stabilitatea SI, instabilitatea SI, echilibru de putere, dezechilibru de putere, alianțe stabile, alianțe fluctuante, interdependența economică, crize economice, compatibilitatea ideologică, conflictele ideologice, echilibru tehnologic, cursa înarmărilor; Stabilitate (Concertul European (1815-1914), Războiul Rece (1947-1991)); Instabilitate (perioada interbelică (1919-1939), perioada post-Război Rece (1991-prezent)) Unități de conținut: 6.1 Impactul contextului internațional asupra sistemului internațional 6.2 Stabilitatea versus instabilitatea în cadrul sistemului internațional 6.3 Echilibru versus dezechilibru în condițiile sistemului internațional	- distinge evenimentele, politicile și fenomenele relevante din domeniul relațiilor internaționale; - identifică sursele relevante domeniului de activitate; - colectează și sistematizează informații specifice domeniului relațiilor internaționale; - utilizează metode de interpretare a fenomenelor internaționale; - dezvăluie conținutul și explică esența principalelor evenimente internaționale; - utilizează metode moderne și metodologia analizei politicii mondiale și situației geopolitice; - aplică cadrul normativ în analiza evenimentelor și proceselor internaționale; - înțelege logica proceselor globale și a dezvoltării sistemului internațional din perspectivă politică, socioeconomică, geostrategică; - cunoaște și aplică teoriile relațiilor internaționale; - aplică metode generale și specifice în analiza politicii externe a statului și a situației internaționale; - explică conținutul documentelor pe politică externă a statului; - evaluează obiectiv evenimentele internaționale din perspectiva intereselor de politică externă a statului.	Absolventul în mod autonom sistematizează informații privind evenimente, politici, evoluții relevante din domeniul relațiilor internaționale pentru a aprecia fenomenele politice internaționale Absolventul în mod autonom analizează politica mondială și situația geopolitică în baza cadrului legal specific domeniului relațiilor internaționale Absolventul în mod autonom analizează și descrie problema din perspectiva politicii externe a statului, aplicând cunoștințele teoretico - conceptuale Absolventul în mod autonom examinează tendințele, perspectivele și consecințele proceselor și evenimentelor din domeniul relațiilor internaționale
Tema 7. EDIFICAREA SISTEMULUI INTERNAȚIONAL POST-RĂZBOI RECE		
Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: RI 1, RI 12, RI 13		

Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie
Termeni-cheie: <i>unipolaritatea americană, Eurasia ca tablă de șah geopolitică, strategia de menținere a hegemoniei americane, „sfârșitul istoriei”, „triumful democrației liberale”, unipolaritatea americană, globalizarea, emergența noilor puteri (China, India, Brazilia), reconfigurarea alianțelor și instituțiilor internaționale (NATO, UE, BRICS, ASEAN, AU), sistem internațional de tip hibrid „uni-multi-polar”, hegemonia relativă a SUA, emergența puterilor regionale, multipolaritatea economică, cooperare multilaterală și competiție.</i> Unități de conținut: 7.1 Aspectele teoretice ale sistemului internațional post-Război Rece (Zb. Brzezinski și Fr. Fukuyama) 7.2 Transformarea sistemului internațional după încheierea Războiului Rece 7.3 Edificarea sistemului internațional de tip hibrid „uni-multi-polar” 7.4 Raportul dintre geopolitică și geoeconomie în evoluția sistemului internațional post-Război Rece	- distinge evenimentele, politicile și fenomenele relevante din domeniul relațiilor internaționale; - identifică sursele relevante domeniului de activitate; - colectează și sistematizează informații specifice domeniului relațiilor internaționale; - utilizează metode de interpretare a fenomenelor internaționale; - înțelege logica proceselor globale și a dezvoltării sistemului internațional din perspectivă politică, socioeconomică, geostrategică; - cunoaște și aplică teoriile relațiilor internaționale; - aplică metode generale și specifice în analiza politicii externe a statului și a situației internaționale; - explică conținutul documentelor pe politică externă a statului; - evaluează obiectiv evenimentele internaționale din perspectiva intereselor de politică externă a statului.	Absolventul în mod autonom sistematizează informații privind evenimente, politici, evoluții relevante din domeniul relațiilor internaționale pentru a aprecia fenomenele politice internaționale Absolventul în mod autonom analizează și descrie problema din perspectiva politicii externe a statului, aplicând cunoștințele teoretico - conceptuale Absolventul în mod autonom examinează tendințele, perspectivele și consecințele proceselor și evenimentelor din domeniul relațiilor internaționale
Tema 8. STATUL NAȚIONAL - ACTOR PRINCIPAL AL SISTEMULUI INTERNAȚIONAL Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: RI 1; RI 6, RI 12, RI 13		
Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie
Termeni-cheie: <i>feude cu autoritate centralizată slabă, stat-națiune, Tratatul de la Westfalia (1648), principiul suveranității statale, colonialism, imperialism, state dezvoltate vs state în dezvoltare, regimuri democratice vs autoritare, state naționale vs state multinaționale, suveranitatea internă, suveranitatea externă, caracteristicile politice ale statului (guvernarea, monopolul asupra forței, diplomația), caracteristicile economice (economia națională,</i>	- distinge evenimentele, politicile și fenomenele relevante din domeniul relațiilor internaționale; - identifică sursele relevante domeniului de activitate; - colectează și sistematizează informații specifice domeniului relațiilor internaționale; - utilizează metode de interpretare a fenomenelor internaționale;	Absolventul în mod autonom sistematizează informații privind evenimente, politici, evoluții relevante din domeniul relațiilor internaționale pentru a aprecia fenomenele politice internaționale; Absolventul în mod autonom analizează politica mondială și situația geopolitică în baza cadrului legal specific domeniului relațiilor internaționale; Absolventul în mod autonom

<i>capacitatea de taxare, politicile de dezvoltare), identitatea națională, integrarea piețelor globale, acordurile de liber schimb, OMC, transferul de suveranitate, revoluția digitală și internetul.</i> Unități de conținut: 8.1 Evoluția ponderii/rolului statului în sistemul internațional 8.2 Trăsăturile distinctive ale statului în cadrul sistemului internațional 8.3 Eroziunea suveranității de stat în contextul globalizării	- dezvăluie conținutul și explică esența principalelor evenimente internaționale; - utilizează metode moderne și metodologia analizei politicii mondiale și situației geopolitice; - aplică cadrul normativ în analiza evenimentelor și proceselor internaționale; - înțelege logica proceselor globale și a dezvoltării sistemului internațional din perspectivă politică, socioeconomică, geostrategică; - cunoaște și aplică teoriile relațiilor internaționale; - aplică metode generale și specifice în analiza politicii externe a statului și a situației internaționale; - explică conținutul documentelor pe politică externă a statului; - evaluează obiectiv evenimentele internaționale din perspectiva intereselor de politică externă a statului.	analizează și descrie problema din perspectiva politicii externe a statului, aplicând cunoștințele teoretico – conceptuale; Absolventul în mod autonom examinează tendințele, perspectivele și consecințele proceselor și evenimentelor din domeniul relațiilor internaționale
Tema 9. CATEGORIA „INTERES NAȚIONAL” ÎN SISTEMUL INTERNAȚIONAL		
Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: RI 1, RI 12, RI 13		
Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie
Termeni-cheie: <i>securitatea națională, bunăstarea economică, promovarea și protejarea culturii naționale, poziția și influența în sistemul internațional, capacitatea de răspuns la provocările și oportunitățile globale, interes național obiectiv: securitate militară, prosperitate economică, resurse naturale; interesul național subiectiv: percepții și valori, schimbările de guvernare sau ideologie, integrarea europeană a Republicii Moldova, cooperarea euroatlantică a Republicii Moldova, perspectivele reintegrării teritoriale a Republicii Moldova,</i> Unități de conținut: 9.1 Trăsăturile distinctive ale	- distinge evenimentele, politicile și fenomenele relevante din domeniul relațiilor internaționale; - identifică sursele relevante domeniului de activitate; - colectează și sistematizează informații specifice domeniului relațiilor internaționale; - utilizează metode de interpretare a fenomenelor internaționale; - înțelege logica proceselor globale și a dezvoltării sistemului internațional din perspectivă politică, socioeconomică, geostrategică;	Absolventul în mod autonom sistematizează informații privind evenimente, politici, evoluții relevante din domeniul relațiilor internaționale pentru a aprecia fenomenele politice internaționale; Absolventul în mod autonom analizează și descrie problema din perspectiva politicii externe a statului, aplicând cunoștințele teoretico – conceptuale; Absolventul în mod autonom examinează tendințele, perspectivele și consecințele proceselor și evenimentelor din domeniul relațiilor internaționale

interesului național în contextul relațiilor internaționale 9.2 Caracterul interesului național: obiectiv vs subiectiv 9.3 Interesul național al Republicii Moldova: mecanisme de realizare	- cunoaște și aplică teoriile relațiilor internaționale; - aplică metode generale și specifice în analiza politicii externe a statului și a situației internaționale; - explică conținutul documentelor pe politică externă a statului; - evaluează obiectiv evenimentele internaționale din perspectiva intereselor de politică externă a statului.	
Tema 10. ACTORII NESTATALI AI SISTEMULUI INTERNAȚIONAL Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: RI 1; RI 6, RI 12, RI 13		
Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie
Termeni-cheie: <i>organizații internaționale non-guvernamentale, companii multinaționale, grupuri teroriste, platformele media globale (Google, Facebook, Tweeter), Crucea Roșie (1863), Amnesty International (1961), Medici fără frontiere (1971), Greenpeace (1971), Human Rights Watch (1978), Oxfam (1942), Transparency International (1993), Salvați copiii (1919), coaliția globală împotriva ISIS, organizații teroriste (Al-Qaeda, ISIS/ISIL, Talibanul, Hezbollah, Boko Haram, Al-Shabaab)</i> Unități de conținut: 10.1 Rolul actorilor nestatali în sistemul internațional 10.2 Evoluția rolului și locului organizațiilor internaționale neguvernamentale 10.3 Impactul organizațiilor teroriste asupra evoluției sistemului internațional	- distinge evenimentele, politicile și fenomenele relevante din domeniul relațiilor internaționale; - identifică sursele relevante domeniului de activitate; - colectează și sistematizează informații specifice domeniului relațiilor internaționale; - utilizează metode de interpretare a fenomenelor internaționale; - dezvăluie conținutul și explică esența principalelor evenimente internaționale; - utilizează metode moderne și metodologia analizei politicii mondiale și situației geopolitice; - aplică cadrul normativ în analiza evenimentelor și proceselor internaționale; - înțelege logica proceselor globale și a dezvoltării sistemului internațional din perspectivă politică, socioeconomică, geostrategică; - cunoaște și aplică teoriile relațiilor internaționale; - aplică metode generale și specifice în analiza politicii externe a statului și a situației	Absolventul în mod autonom sistematizează informații privind evenimente, politici, evoluții relevante din domeniul relațiilor internaționale pentru a aprecia fenomenele politice internaționale; Absolventul în mod autonom analizează politica mondială și situația geopolitică în baza cadrului legal specific domeniului relațiilor internaționale; Absolventul în mod autonom analizează și descrie problema din perspectiva politicii externe a statului, aplicând cunoștințele teoretico – conceptuale; Absolventul în mod autonom examinează tendințele, perspectivele și consecințele proceselor și evenimentelor din domeniul relațiilor internaționale.

	internaționale; - evaluează obiectiv evenimentele internaționale din perspectiva intereselor de politică externă a statului.	
Tema 11. POLITICA EXTERNĂ ȘI DE SECURITATE A REPUBLICII MOLDOVA ÎN CADRUL SISTEMULUI INTERNAȚIONAL CONTEMPORAN Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: RI 4, RI 5, RI 7, RI 13		
Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie
Termeni-cheie: <i>Constituția Republicii Moldova (1994), Programul de activitate a Guvernului Republicii Moldova, Legea privind serviciul diplomatic al Republicii Moldova (nr. 761/2001), Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova; Hotărârea de Guvern nr. 413 din 09.06.2017 pentru aprobarea Regulamentului privind birourile (secțiile) comercial-economice în cadrul misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale Republicii Moldova peste hotare; Hotărâre Nr. 868 din 14-12-2022 cu privire la aprobarea Mecanismului de coordonare a procesului de integrare europeană a Republicii Moldova; Acordul de Asociere UE-Republica Moldova; Agenda de Asociere UE-Republica Moldova 2021-2027 (22.08.2022).</i> Unități de conținut: 11.1 Cadrul normativ al politicii externe a Republicii Moldova: componenta bilaterală 11.2 Componenta multilaterală a politicii externe a Republicii Moldova 11.3 Cooperarea Republicii Moldova cu Uniunea Europeană în contextul Politicii de Securitate și Apărare Comună	- cunoaște funcțiile și atribuțiile instituțiilor implicate în activitatea externă; - identifică prioritățile în cadrul activității externe; - proiectează măsuri/propuneri de facilitare a procesului de realizare a obiectivelor activității externe; - stabilește instrumente de monitorizare a realizării obiectivelor activității externe; - evaluează impactul proceselor internaționale asupra realizării obiectivelor politicii externe; - determină prioritățile naționale în context internațional; - stabilește căile de promovare a intereselor naționale; - evaluează strategiile de politică externă; - explică conținutul documentelor pe politică externă a statului; - apreciază direcțiile principale ale politicii externe a actorilor internaționali și specificul interacțiunii acestora cu Republica Moldova; - evaluează obiectiv evenimentele internaționale din perspectiva intereselor de politică externă a statului.	Absolventul în mod autonom identifică obiectivele activității interne și externe a statului reieșind din contextul național și internațional; Absolventul în mod autonom identifică mijloace de monitorizare a realizării obiectivelor politicii externe; Absolventul în mod autonom identifică prioritățile naționale în vederea dezvoltării strategiilor eficiente de politică externă; Absolventul în mod autonom examinează tendințele, perspectivele și consecințele proceselor și evenimentelor din domeniul relațiilor internaționale.
Tema 12. TRANSFORMAREA SISTEMULUI INTERNAȚIONAL ÎN CONTEXTUL CONFLICTUAL AL RELAȚIILOR INTERNAȚIONALE DE LA MIJLOCUL DECENIULUI AL DOILEA AL SEC. AL XXI-LE Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: RI 1, RI 11, RI 13		

Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie
Termeni-cheie: <i>extinderea NATO și a UE, cooperarea SUA-Rusia, G7/G8, atacurile din 11 septembrie 2001, invaziile SUA din Afganistan (2001), Irak (2003), Războiul din Georgia (2008), „primăvara arabă” și intervenția din Libia (2011), escaladarea tensiunilor din Ucraina (2014); ascensiunea Chinei, resurgența Rusiei, rivalitățile strategice dintre SUA-China, Rusia-Occidentul, securitatea energetică.</i> Unități de conținut: 12.1 Trecerea de la sfera de cooperare a Marilor Puteri la starea de conflict în relațiile internaționale 12.2 Redimensionarea arhitecturii de securitate internațională: impactul asupra ordinii mondiale 12.3 Tendințe și tentative de reconfigurare a ordinii mondiale și sistemului internațional	- distinge evenimentele, politicile și fenomenele relevante din domeniul relațiilor internaționale; - identifică sursele relevante domeniului de activitate; - colectează și sistematizează informații specifice domeniului relațiilor internaționale; - utilizează metode de interpretare a fenomenelor internaționale; - aplică metode pașnice de soluționare a conflictelor; - identifică potențialele amenințări la adresa securității naționale și internaționale; - determină mijloace de promovare a cooperării în vederea evitării tensiunilor și a conflictelor violente; - identifică tendințele și anticipează evoluțiile mediului internațional; - explică conținutul documentelor pe politică externă a statului; - evaluează obiectiv evenimentele internaționale din perspectiva intereselor de politică externă a statului.	Absolventul în mod autonom sistematizează informații privind evenimente, politici, evoluții relevante din domeniul relațiilor internaționale pentru a aprecia fenomenele politice internaționale Absolventul în mod autonom stabilește căile de prevenire și gestionare a conflictelor și crizelor regionale și internaționale Absolventul în mod autonom examinează tendințele, perspectivele și consecințele proceselor și evenimentelor din domeniul relațiilor internaționale

SECURITATEA INTERNAȚIONALĂ

Tema 1. SECURITATEA INTERNAȚIONALĂ: CONCEPTUALIZARE, DEFINIRE ȘI DIMENSIUNI

Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: RI 1; RI 10

Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie
Termeni-cheie: <i>securitate internațională, arhitectura de securitate, perioada post război rece, politică de securitate, securitatea sistemului internațional; politică de securitate, amenințări și vulnerabilități; etc.</i> Unități de conținut: 1. Conceptul de „securitate internațională” și evoluția acestuia în sec. XX; 2. Mediul de securitate post război rece – o analiză multidimensională a securității; 3. Modelul operațional al securității internaționale.	- determină locul și rolul cursului în raport cu alte discipline din domeniul relațiilor internaționale; - identifică sursele relevante domeniului de activitate; - analizează evoluția conceptului de securitate; - dezvăluie conceptul de securitate și a celor derivate (securitate internațională, națională, militară, politică de securitate etc.); - manifestă interes pentru perfecționarea profesională prin dezvoltarea abilităților de gândire critică.	Absolventul se implică responsabil și autonom în analiza diverselor surse pentru a formula concluzii bine fundamentate și a oferi perspective solide asupra evoluțiilor în domeniul securității internaționale.

Tema 2. ROLUL ACTORILOR STATALI ȘI NON-STATALI ÎN CONFIGURAREA MEDIULUI INTERNAȚIONAL DE SECURITATE

Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: RI 1; RI 10; RI 2

Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie
Termeni-cheie: <i>mediu de securitate, securitate internațională, politica internațională, actor statal, actor non-statal, organizații internaționale, corporații multinaționale grupări teroriste rețele de criminalitate, organizată etc.</i> Unități de conținut: 1. Importanța actorilor internaționali în sistemul de securitate; 2. Statul - generator de securitate: superputeri și marile puteri. 3. Statul ca generator de insecuritate: state slabe, state eșuate, state în colaps; 4. Instituții și organizații de securitate internațională;	- identifică evenimentele, politicile și fenomenele relevante din domeniul relațiilor internaționale; - dezvoltă capacități de analiză critică a transformării mediului internațional de securitate în perioada post război rece; - înțelege logica proceselor globale și a dezvoltării sistemului internațional din perspectivă politică, socioeconomică, geostrategică etc; - explică și interpretează concepte, paradigme și teme din domeniul studiilor de securitate internațională; - aplică metode generale și specifice în analiza și relaționarea conceptelor teoretice în contextul practic.	Absolventul în mod autonom sistematizează informații privind evenimente, politici, evoluții relevante din domeniul relațiilor internaționale pentru a aprecia fenomenele politice internaționale.

Tema 3. PRINCIPIILE ȘI MECANISMELE DE MENȚINERE A PĂCII ȘI STABILITĂȚII ÎN CADRUL SECURITĂȚII INTERNAȚIONALE		
Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: RI 1; RI 10; RI 13		
Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie
Termeni-cheie: <i>mediu de securitate post-război rece, amenințări, vulnerabilități, riscuri de securitate etc.</i> Unități de conținut: 1. Principiile securității internaționale; 2. Mijloace de asigurare a păcii și securității internaționale; 3. Rolul organizațiilor internaționale în menținerea păcii și stabilității globale;	- identifică principiile și mecanismele de menținere a păcii și stabilității în cadrul relațiilor internaționale; - evaluează gradul de legitimitate democratică a politicilor de securitate la nivel internațional; - identifică strategiile globale de asigurare a securității internaționale; - determinarea importanței organizațiilor internaționale în cadrul menținerii păcii, edificării păcii și prevenției conflictelor la scara mondială.	Absolventul demonstrează o implicare responsabilă și autonomă în formarea unei noi culturi publice a securității internaționale/ regionale/ naționale prin educație și învățământ; pregătirea pentru o viață activă în societăți democratice și dezvoltarea unei atitudini pozitive și responsabile față de învățare continuă, înțelegerea și identificarea tendințelor actuale în evoluția mediului de securitate.
Tema 4. ARHITECTURA SISTEMULUI DE GUVERNANȚĂ GLOBALĂ ÎN SECOLUL AL XXI-LEA: PROVOCĂRI ȘI TENDINȚE PENTRU MEDIUL INTERNAȚIONAL DE SECURITATE		
Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: RI 15; RI 10; RI 12		
Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie
Termeni-cheie: <i>sursele de insecuritate non militare, proliferare, putere, studii de pace, dilemă de securitate etc.</i> Unități de conținut: 1. Guvernare și guvernanță: delimitarea guvernantei globale. 2. Surse și resurse de putere în guvernanta globală; 3. Reconfigurarea ordinii multilaterale la înc. sec. XXI și impactul său asupra mediului de securitate global; 4. Provocări la adresa arhitecturii sistemului de guvernanta globală în sec. XXI; 5. Tendințe strategice ale organizațiilor internaționale de securitate pentru consolidarea securității globale ;	- analizează arhitectura instituțională a sistemului de relații internaționale și a funcționării acesteia în sec. XXI; - înțelege și utilizează conceptele specifice proceselor de guvernanta la nivel internațional; - cunoaște și explică guvernanta internațională/ globală prin prisma conceptelor, principiilor, actorilor care activează la nivel internațional, a temelor aflate pe agenda internațională, a evoluției și provocărilor la adresa ordinii globale; - evaluează impactul guvernantei politice globale în gestionarea inegalităților sociale și sărăciei la nivel global.	Absolventul demonstrează o implicare autonomă în formarea și dezvoltarea unei atitudini pozitive și responsabile față de pregătirea continuă, înțelegerea și identificarea tendințelor actuale în evoluția mediului de securitate internațional actual.
Tema 5. COOPERAREA INTERNAȚIONALĂ ȘI REGIONALĂ ÎN MATERIE DE SECURITATE ȘI APĂRARE		
Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: RI 5; RI 12; RI 2		
Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie

Termeni-cheie: securitate internațională, cooperare, parteneriat, ONU, NATO, UE, OSCE etc. Unități de conținut: 1. Domenii de cooperare în managementul securității regionale și globale; 2. Instrumente și strategii pentru cooperare în securitatea internațională 3. Dialogul de securitate și cooperare ONU-NATO-UE; 4. Securitate prin parteneriat UE și NATO 5. Securitate prin parteneriat UE și OSCE; 6. Rolul Serviciilor de Informații în consolidarea securității internaționale; 7. Cooperarea internațională în domeniul apărării.	- cunoașterea mediului actual de securitate, a sistemelor de securitate internaționale; - estimează cooperarea la nivel internațional și regional a instituțiilor de securitate internațională; - dezvoltă abilități de analiză comparativă a politicilor și strategiilor de securitate internațională; - stabilește legătura dintre rezultatele pe termen lung și termen scurt a cooperării între instituțiile de securitate internațională	Absolventul demonstrează o implicare autonomă în promovarea și consolidarea valorilor democratice, prin dobândirea unei înțelegeri profunde despre cooperarea internațională și regională în domeniul securității și apărării internaționale în contextul noilor amenințări emergente.
Tema 6. GLOBALIZAREA SECURITĂȚII: TENDINȚE ȘI PROVOCĂRI EMERGENTE LA ÎNCEPUTUL SECOLULUI XXI Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: RI 1; RI 11; RI 2		
Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie
Termeni-cheie: mediul de securitate globalizare, evenimente politico-militare, fenomenul 9/11, surse de insecuritate; provocări emergente. Unități de conținut: 1. Influența globalizării asupra securității internaționale 2. Complexitatea și dinamismul mediului de securitate după 11 septembrie 2001; 3. Procesul de globalizare, implicații și determinări asupra securității internaționale; 4. Surse de insecuritate în era globalizării cu implicații asupra securității internaționale	- cunoașterea teoriilor, proceselor și tendințelor caracteristice securității internaționale în era globalizării; - utilizează elementele de referință privind conceptul de securitate și globalizare; - analizează diverse procese internaționale din perspectiva teoriilor globalizării; - identifică condiționările și limitele impuse asupra mediului de securitate globală de către fenomenul globalizării, după evenimentele din 11 septembrie 2001;	Absolventul demonstrează un angajament autonom și un spirit critico-constructiv în analiza principalelor tendințe de globalizare, precum și a implicațiilor și determinărilor asupra securității internaționale.
Tema 7. PROLIFERAREA ARMELOR DE DISTRUGERE ÎN MASĂ ȘI CONSECINȚE PENTRU SECURITATEA INTERNAȚIONALĂ Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: RI 1; RI 10; RI 20		
Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie

Termeni-cheie: <i>arme de distrugere în masă, proliferare, arme nucleare, arme chimice, arme biologice etc.</i> Unități de conținut: 1. Armele de distrugere în masă: amenințare majoră la adresa securității internaționale; 2. Proliferarea nucleară și dilema de securitate în secolul XXI: Cadrul ONU privind gestionarea crizelor internaționale nucleare; 3. Neproliferarea și securitatea internațională în secolul XXI: probleme actuale.	- distinge obiectiv politicile actorilor internaționali (state, organizații) în materie de proliferare/neproliferare a armelor; - identifică modalitățile și domeniile de manifestare ale dilemei securității în contextul mediului de securitate contemporan; - evaluează perspectivele stabilității nucleare la nivel global; - cunoaște asumarea rolurilor de lideri de stat și/sau organizații, factor de decizie în problema dezarmării.	Absolventul care aspiră să devină profesionist în domeniul securității internaționale și al politicilor de apărare demonstrează capacitatea de a recunoaște în mod autonom pericolul real pe care îl reprezintă armele de distrugere în masă, în special riscul major asociat proliferării armelor nucleare, și de a lua măsuri împotriva răspândirii acestora.
---	--	--

Tema 8. TIPOLOGIA ȘI CLASIFICAREA AMENINȚĂRILOR ȘI PROVOCĂRILOR LA ADRESA SECURITĂȚII INTERNAȚIONALE

Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: RI 2; RI 13; RI 10

Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie
Termeni-cheie: <i>amenințare, tipologie, grad de risc, tip de amenințare</i> Unități de conținut: 1. Caracterizarea mediului de securitate internațional; 2. Riscuri și amenințări vizând securitatea internațională - amenințările de ordin politic; 3. Amenințările de ordin economic; 4. Amenințările de ordin militar; 5. Amenințările de ordin social; 6. Amenințările de ordin ecologic; 7. amenințări specifice.	- definește noțiunea de amenințare la adresa securității internaționale; - analizează tipologia amenințărilor la adresa securității internaționale; - evaluează gradul de risc al fiecărui tip de amenințare	Absolventul este capabil să analizeze contextul internațional al crizelor de securitate și să evalueze efectele acestora pentru studiile de securitate.

Tema 9. AMENINȚĂRILE ASIMETRICE/HIBRIDE: NOI PROVOCĂRI PENTRU SECURITATEA INTERNAȚIONALĂ

Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: RI 14; RI 10; RI 3

Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie
Termeni-cheie: <i>situații de criză, conflict armat, vulnerabilități de securitate, medierea, organizații europene și internaționale specializate.</i> Unități de conținut: 1. Riscurile asimetrice:	- dezvoltă capacității de analiză critică, de a sintetiza noile generații de riscuri de securitate internaționale; - evaluarea și gestionarea riscurilor asociate cu amenințările asimetrice, cum ar fi războaiele hibride, propaganda, dezinformarea;	Absolventul manifestă o angajare responsabilă față de pregătirea continuă, cunoașterea și identificarea tendințelor și provocărilor în evoluția mediului de securitate internațional.

abordări de concept. Tipologia amenințărilor asimetrice. 2. Amenințarea de tip hibrid – definire conceptuală. Tipuri de amenințări hibride. 3. Amenințările/provocările hibride: domenii de implicare. 4. Impactul amenințărilor hibride asupra securității internaționale	- formarea competențelor și abilităților în identificarea, argumentarea și dezvoltarea unor soluții viabile pentru promovarea securității și menținerea unui climat de stabilitate la nivel regional și global; - utilizarea, promovarea și conștientizarea noilor concepte în cultura de securitate în fața diversificării și intensificării amenințărilor de securitate.	
--	--	--

Tema 10. SECURITATEA INTERNAȚIONALĂ ÎN ERA TEHNOLOGIILOR EMERGENTE

Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: RI 1; RI 6; RI 12

Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie
Termeni-cheie: <i>tehnologii emergente, securitate internațională, riscuri, amenințări și vulnerabilități în era digitală, inteligență artificială, securitate cibernetică etc.</i> Unități de conținut: 1. Noile tehnologii emergente -riscuri și vulnerabilități la adresa securității internaționale. 2. Competiția dintre marile puteri în domeniul noilor tehnologii emergente și implicațiile pentru mediu de securitate internațional; 3. Noile tehnologii și securitatea internațională: efecte și evoluții; 4. Răspunsul multidimensional internațional la provocările emergente în materie de securitate	- dezvoltarea competențelor în evaluarea riscurilor și vulnerabilităților asociate cu tehnologiile emergente; - dezvoltarea capacității de a gândi critic și de a evalua argumente complexe legate de utilizarea tehnologiilor în scopuri militare; - distinge contextul geopolitic global și a modului în care noile tehnologii influențează relațiile internaționale și echilibrul de putere; - analizează strategiile militare și de înțelegere a impactului tehnologiilor asupra securității naționale și internaționale.	Absolventul care aspiră să devină profesionist în domeniul securității internaționale, politicilor de apărare, tehnologiei informației sau în orice alt domeniu demonstrează capacitatea de a analiza interacțiunea dintre tehnologie și securitate și de a sintetiza informații pentru a dezvolta planuri strategice pe termen lung în contextul utilizării noilor tehnologii.

Tema 11. SECURITATEA UMANĂ, O NOUĂ COMPONENTĂ A SECURITĂȚII INTERNAȚIONALE

Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: RI 1; RI 15; RI 2

Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie
Termeni-cheie: <i>securitate internațională, securitatea umană, politică internațională, riscuri, amenințări și vulnerabilități etc.</i> Unități de conținut:	- distinge capacitatea de a integra diverse perspective și surse de informații pentru a formula o înțelegere cuprinzătoare a conceptului; - evaluează obiectiv capacitatea de a aborda problema securității umane din	Absolventul manifestă o angajare responsabilă de a analiza și evalua eficiența politicilor internaționale actuale în promovarea securității umane, fiind capabil să propună îmbunătățiri sau

1. Securitatea umană: dimensiuni și conexiuni 2. Securitatea umană ca paradigmă politică internațională 3. Asigurarea securității umane - între deziderat și realitate 4. Probleme/provocări la adresa securității umane.	multiple perspective, inclusiv din domeniile politicii, economiei, dreptului internațional; - utilizează impactul securității umane asupra politicilor internaționale și a relațiilor dintre state; - aplicarea metodelor de cercetare independentă pentru a adânci înțelegerea asupra temei securității umane și a noilor direcții în dezvoltarea conceptului.	alternative în funcție de evaluările critice efectuate.
--	---	---

Tema 12. TRANSFORMAREA PARADIGMEI SECURITĂȚII INTERNAȚIONALE POST 2022: ACTUALITATE ȘI DIRECȚII PENTRU VIITOR

Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: RI 13; RI 10; RI 8

Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie
Termeni-cheie: evoluția paradigmei securității internaționale, politică internațională, schimbări geopolitice, noul peisaj de securitate, riscuri, amenințări și vulnerabilități, strategii globale de securitate reziliente în fața incertitudinii globale etc. Unități de conținut: 1. Analiza schimbărilor geopolitice majore după 2022. 2. Adaptarea instituțiilor internaționale în noul peisaj de securitate. 3. Discuții pe marginea diverselor perspective și opinii asupra schimbărilor în securitatea internațională.	- evaluează și interpretează schimbările și tendințele în securitatea internațională, bazată pe date și informații recente; - identifică și anticipează provocările la adresa securității globale; - evaluează impactul securității umane asupra politicilor internaționale și a relațiilor dintre state; - colectează și gestionează riscurile emergente în securitatea internațională, luând în considerare multiplele dimensiuni ale securității, inclusiv securitatea economică, cibernetică și umanitară; - efectuează cercetări independente pentru a adânci înțelegerea asupra temei securității internaționale și a noilor direcții în dezvoltarea paradigmei.	Absolventul manifestă o angajare responsabilă în analiza și evaluarea critică a noului peisaj de securitate, fiind capabil să exprime idei complexe și să argumenteze punctele de vedere în mod clar și concis, atât în comunicare scrisă, cât și verbală.

Notă. Responsabilitate și autonomie exprimă un comportament format (într-o formulare generalizată) ca rezultat în cadrul respectivei unități de învățare.

V. LUCRUL INDIVIDUAL AL STUDENTULUI

Nr.	Produsul preconizat	Strategii de realizare	Criterii de evaluare	Termen de realizare
1.	Proiect de cercetare Consolidarea securității regionale și internaționale – perspective și parteneriate prin colaborare.	Strategii de realizare: - Determinarea actualității și importanței problemei abordate, a scopului, obiectivelor, cuvintelor cheie - Descrierea conceptelor de securitate și elementele sale componente - Identificarea obiectivelor	Față de cercetare: - Prezentarea produsului în termenele stabilite - Gradul corespunderii temei cu esența materialului cercetării - Identificarea și justificarea relevanței și profunzimii studiului - Parcurgerea și interacțiunea cu o bibliografie, prezența referințelor de subsol	Pe parcursul semestrului

	principale de referință ale securității internaționale - Abordarea teoretico-metodologică a conceptului de "securitate internațională" - Analiza riscurilor și amenințărilor potențiale la adresa securității internaționale și semnificației acesteia în relațiile politice, economice și comerciale - Cercetarea transformărilor mediului de securitate marcate de secolul al XX și XXI - Evaluarea principalelor probleme de securitate: definirea conceptului, mediul de securitate, dimensiuni ale securității (națională, regională, internațională) - Definirea și tipologia conflictelor internaționale, fazele conflictului. - Analiza conceptului de interes național/statal și a conceptului de securitate internațională - Estimarea pericolului armelor nucleare, situație care poate pune în primejdie existența întregii omeniri (exemple) - Proiectarea argumentelor cu privire la strategii globale de asigurare a securității internaționale - Evoluția sistemului internațional privind securitatea statelor (recalibrări și nuanțări decizionale, care implică nu doar efort intelectual, dar și reajustări, unele de amploare, ale abordărilor și soluțiilor). - Elaborarea concluziilor și recomandărilor. - Identificarea dimensiunii ontologice și epistemologice al Relațiilor internaționale, conceptele de interes național, securitate națională și	- Structurarea materialului, analiza/prelucrarea datelor: elaborarea/definirea termenilor; furnizarea de explicații; indicarea relevanței explicațiilor - Identificarea posibilităților de aplicare a rezultatelor - Respectarea calitățile fundamentale ale stilului: concizie, claritate, proprietate; coerență; coeziune - Corespunderea conținutului rigorilor, respectarea cerințelor tehnice - Relevanța concluziilor Față de ppt: - Abordarea tridimensională: narativă, descriptivă și argumentativă - Claritatea: o structură bine conturată - Interacțiunea cu materialul bibliografic - Originalitate, creativitate, inovație, coerență logică - Corespunderea rigorilor: gramatica, ortografia, aspectul estetic - Relevanța concluziilor	
--	--	--	--

		politică externă, mișcările teroriste și alți actori nestatali, fenomenele globalizării și regionalizării. - Descrierea tipologiei sistemelor internaționale (criterii de ordin primar, interacțiunea, modelul și dimensiunea). - Proiectarea cu privire la direcțiile explicative complementare a sistemului internațional - Analiza funcțiilor fundamentale ale sistemelor sociale - Estimarea rolului statului în cadrul sistemelor internaționale postmoderne - Evaluarea legăturii dintre aspectele teoretice și cele practice ale relațiilor internaționale - Proiectarea noului sistem de securitate internațională - Propulsarea argumentelor redistribuirii influenței marilor puteri la etapa actuală Modalități de prezentare: <i>În scris</i> – sub formă de cercetare în grup, în format Word, în volum de 20-25 pagini (text cules cu Times New roman, font 12, 1,5 între rânduri, spațiul – 3 cm, 2,5 cm, 2,5 cm, 1,5 cm; format electronic) și <i>verbal</i> – sub formă de PPT în cadrul unei mese rotunde		
2.	Dezbateri și analiza critica a transformărilor în securitatea internațională: Sesiuni de discuții pentru a încuraja schimbul de idei și perspective.	• Discuții pe marginea diverselor perspective și opinii asupra schimbărilor în securitatea internațională. • Evaluarea impactului transformărilor asupra mediului de securitate.		<i>La sfârșitul semestrului</i>
3.	Simulări și studii de caz pentru aplicarea cunoștințelor teoretice. Dezbateri:	Abilitatea de a lucra în echipă și de a negocia cu diverse părți interesate pentru a promova soluții și politici de securitate eficiente și acceptabile.	Profunzimea studiului - Diversitatea surselor. - Analiza critică a rezultatelor prezentate. - Identificarea posibilităților de aplicare a rezultatelor. - Relevanța concluziilor.	<i>Pe parcursul semestrului</i>

serviciile de informații în prevenirea amenințărilor internaționale		- Originalitatea formei de prezentare.	
Sesiuni de discuții pentru a încuraja schimbul de idei și perspective.			

TEMATICA LUCRULUI INDIVIDUAL

UNITATEA DE CURS „SISTEME INTERNAȚIONALE”

Referate

1. Abordarea sistemică a relațiilor internaționale: coordonatele diacronică și sincronică
2. Școala engleză: teorii ale sistemelor internaționale și ale societății internaționale
3. Școala franceză: teorii ale sistemelor internaționale (sociologia relațiilor internaționale)
4. Teorii neomarxiste privind stratificarea internațională (interdependența)
5. Școala americană: teorii ale sistemelor internaționale (modernismul)
6. Școala americană: teorii ale sistemelor internaționale (constructivismul)
7. Balanța de putere: sistemul internațional multipolar din epoca modernă
8. Statul – actor principal al relațiilor internaționale
9. Tratatul de la Westfalia (1648): edificarea sistemului internațional de state din epoca modernă
10. Sistemul internațional din secolul al XIX-lea: principiul echilibrului de forțe
11. Criza concertului european de putere: formarea structurii bipolare de sistem internațional din epoca modernă
12. Tratatul de la Versailles: multipolaritatea structurală de sistem interbelică
13. Marea Unire din 1918: contextul internațional.
14. Tratatul de la Washington: reconfigurarea structurală din regiunea asiatico-pacifică
15. Politica externă a României în perioada interbelică.
16. Războiul mondial din 1939-1945: reconfigurări structural-sistemice
17. Sistemul internațional în perioada războiului rece: structura bipolară globală
18. Sistemul internațional după sfârșitul Războiului Rece.
19. Rolul și locul interesului național în sistemul internațional
20. Interconexiunea dintre interesul național și balanța de putere: perioadele bipolară și post-bipolară
21. Transformări structural-sistemice după încheierea Războiului Rece: sfârșitul secolului XX și începutul secolului XXI
22. Impactul conflictului armat din Ucraina asupra transformărilor structurale de sistem internațional post-bipolar
23. Subsisteme regionale: arealul indo-pacific
24. Subsisteme regionale: arealul african

Tematica orientativă a tezelor de licență

1. Competiția politico-militară globală în contextul sistemului internațional bipolar
2. Zidul Berlinului - simbol al structurii bipolare a sistemului internațional
3. Categoria interes național: impactul asupra politicii externe a statelor
4. Creșterea ponderii actorilor nestatali în relațiile internaționale post-Război Rece:
5. Organizația Tratatului Atlanticului de Nord
6. Sporirea prezenței actorilor nestatali în relațiile internaționale din perioada post-Război Rece: Consiliul European
7. Eroziunea suveranității de stat în contextul relațiilor internaționale din jumătatea a doua a secolului XX –începutul secolului XXI
8. Edificarea structurii sistemului internațional post-Război Rece: abordări conceptual-teoretice
9. Conflictul armat din Ucraina: repercusiuni asupra transformărilor structurale de sistem internațional
10. Grupul BRICS: oportunități și constrângeri

UNITATEA DE CURS „SECURITATEA INTERNAȚIONALĂ”

Referate

1. Rolul Organizației Națiunilor Unite în menținerea păcii și securității internaționale
2. Amenințările teroriste globale și strategiile de prevenire și combatere
3. Impactul războiului informațional asupra securității naționale și internaționale
4. Relațiile dintre marile puteri și influența lor asupra securității internaționale
5. Proliferarea armelor de distrugere în masă și regimurile de control
6. Securitatea energetică și conflictele geopolitice
7. Răspunsul internațional la crizele umanitare și refugiați
8. Evoluția alianțelor militare: NATO și alte organizații regionale de securitate
9. Rolul serviciilor de informații în prevenirea amenințărilor internaționale
10. Implicarea actorilor non-statali în securitatea internațională.

Tematica orientativă a tezelor de licență

1. Evoluția conceptului de securitate internațională în secolul XXI
2. Impactul globalizării asupra securității internaționale
3. Securitatea informațională și amenințările emergente
4. Terorismul internațional și răspunsurile globale
5. Conflictul și securitatea regională în Orientul Mijlociu
6. Efectele schimbărilor climatice asupra securității internaționale
7. Diplomazia și negocierea în prevenirea conflictelor internaționale
8. Intervențiile umanitare și drepturile omului în contextul securității internaționale
9. Securitatea energetică și impactul geopolitic.

VI. SUGESTII METODOLOGICE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

• Formele de organizare a instruirii:

Formele principale ale instruirii sunt cursul și seminarul. Cursul este organizat sub formă de prelegere clasică, dezbateri, poate fi curs mixt prelegere – dezbateri, curs practic – aplicativ, prelegere problematizată. Seminarul de asemenea are mai multe forme: seminare de reluare și aprofundare a anumitor probleme abordate în cadrul cursului, de realizare a corelațiilor intra-inter și transdisciplinare; dezbateri, brainstorming, în baza cercetării, a studiului de caz. Metode de lucru: expunerea, explicația, dialogul, prezentarea, lucrul în grup, masă rotundă, metoda Piramidei, Jigsaw (Mozaicul), etc.

• Strategii/ tehnologii didactice aplicate

Tehnologiile și strategiile didactice aplicate în predare cursului se instituie atât în raport de implicație cât și de complementaritate funcțională. Astfel, strategiile și tehnologiile didactice aplicate sunt *expunerea didactică, conversația didactică, demonstrația, lucrul cu actele normative, modelarea didactică, problematizarea*. În cadrul cursului se organizează simulări ale medierii /negocierii unor conflicte posibile în activitatea administrativă, diferite *activități frontale, activități de grup, activități individuale*.

• Strategii de evaluare a rezultatelor academice

Evaluarea curriculară se aplică prin trei forme: inițială, intermediară și finală.

1. Evaluarea inițială/ diagnostică, orală se efectuează la începutul activităților de predare pentru a stabili gradul de pregătire a masteranzilor pentru cursul preconizat, potențialul de învățare la începutul unei noi activități. Se apreciază prin *interviu, chestionare orală, conversație, expuneri orale*, cunoștințele, abilitățile și competențele profesionale formate pe parcursul ciclului I, pentru a ști dacă sunt apti să se integreze cu șanse de reușită în noul program de instruire, pentru realizarea noilor obiective.

2. Evaluarea continuă/ dinamică formativă, scrisă se efectuează sub forma a *două lucrări de control* petrecute în cadrul orelor practice, pe un grup de teme cu subiecte ce cuprind cele trei nivele (cunoaștere, aplicare, integrare), și *lucrări de laborator*, cu scopul de a cunoaște dacă și în ce măsură obiectivele privind cunoștințele și capacitățile ce trebuiau însușite au fost atinse. Demersul vizează atât cunoașterea progreselor masterandului, cât și identificarea dificultăților de învățare pe care le întâmpină. Pornind de la esența evaluării dinamice, constatăm caracterul formativ al acesteia.

La stabilirea notei finale se iau în considerare		Ponderea în notare, exprimată în % (Total=100%)
- testarea continuă pe parcursul semestrului, rezultatele activității la seminare / lucrări practice de laborator	cel puțin 60%	20%
- testarea periodică prin lucrări de control		10%
- activitățile individuale teme / referate / eseuri / traduceri / proiecte, studiu de caz, etc.		30%
- activități practice		0%
- alte activități (precizați)		0%
rezultatele de la examenul final	cel mult 40%	40%

Exemplu de test sumativ:

Subiectul I. Balanța de putere - principiu al sistemului internațional de state.

- 1.1. Definiți conceptul balanței de putere în baza principiilor legitimității puterii și neamestecului în afacerile interne ale altui stat (3 p.)
- 1.2. Stabiliți interdependența dintre interesul național/statal și balanța afacerilor interne ale altui stat (5 p.)
- 1.3. Evaluați temeiul afirmației că balanța de putere stă la baza sistemului internațional de state (7 p.)

Subiectul II. Proliferarea armelor de distrugere în masă și consecințe pentru securitatea internațională

- 2.1. Relatați despre pericolul armelor de distrugere în masă în contextul securității internaționale (3 p.)
- 2.2. Argumentați importanța controlului asupra răspândirii armamentului strategic în contextul securității internaționale (5 p.)
- 2.3. Estimați perspectivele stabilității nucleare pe scară mondială (7 p.)

Matricea de specificație: la testul pentru examenul la modul

10	9	8	7	6	5	4	3	2
30-29	28-26	25-19	18-12	11-9	8-6	5-4	3-2	1-0

BIBLIOGRAFIE RECOMANDATĂ

Disciplina: *Sisteme internaționale*

Pe suport de hârtie:

- 1 AFANAS, N. Organizații internaționale. Suport de curs. Chișinău: Print-Caro, 2019. 119 p. ISBN 978-9975-56-595-0.
- 2 Attali Jacques Scurtă istorie a viitorului. Iași: Polirom, 2007.
- 3 BRZEZINSKI, Zbigniew. Marea tabla de sah. Suprematia americana si imperativele sale geostrategice. Univers Enciclopedic, 2010. 240 p.
- 4 Bache Ian, George Stephen Politica în Uniunea Europeană. Chișinău: Epigraf, 2009.
- 5 BENCHECI, M.; BENCHECI, D. Terorismul contemporan: oportunități de combatere în contextul necesităților de securitate, Chișinău, F.E.-P „Tipografia Centrală”, 2018. 232 p. ISBN 978-9975-53-981-4.
- 6 BURIAN, A.; CHIRTOACĂ, N.; CHINDÎBALIUC, O. et al. Redimensionarea politicii externe și interne a Republicii Moldova din perspectiva evoluției proceselor integraționiste și modificărilor geopolitice ale sistemului internațional. Partea I. Chișinău: CEP USM, 2019. 210 p. ISBN 978-9975-142-88-5.
- 7 BURIAN, A.; CHIRTOACĂ, N.; CHINDÎBALIUC, O. et al. Redimensionarea politicii externe și interne a Republicii Moldova din perspectiva evoluției proceselor integraționiste și modificărilor geopolitice ale sistemului internațional. Partea a 2-a. Chișinău: CEP USM, 2019. 170 p. ISBN 978-9975-149-64-8.
- 8 Buzan Barry, Little Richard Sistemele internaționale în istoria lumii: reconfigurarea studiului asupra relațiilor internaționale. Iași: Polirom, 2009.
- 9 Buzan, Barry Popoarele, statele și frica. Chișinău: Cartier, 2014
- 10 Calvocoressi Peter Europa de la Bismarck la Gorbaciov. Iași: Polirom, 2003.
- 11 Cebotari, Svetlana. Politica externă a Republicii Moldova: Note de curs / Svetlana Cebotari, Gheorghe Căldare; Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Relații Intern., Științe Politice și Administrative, Dep. Relații Intern. Chișinău: CEP USM, 2018. – 370 p.
- 12 Dungaciu Dan Enciclopedia relațiilor internaționale (2 volume). București: RAO, 2017.
- 13 Evoluția politicii externe a Republicii Moldova (1998-2008). Chișinău: Cartdidact, 2009.
- 14 Ferguson Niall Civilizația. Vestul și Restul. Iași: Polirom, 2011.
- 15 FUKUYAMA, Francis. Sfârșitul istoriei și ultimul Om. Editura: Paideia, 2020. 448 p. ISBN 9786067483369
- 16 Goldstein Joshua S. Pevehouse Jon C. Relații Internaționale. Iași: Polirom, 2008.
- 17 Gray Colin S. Razboiul, pacea și relațiile internaționale: o introducere în istoria strategică. Iași: Polirom, 2010.
- 18 Huntington S.P. Ciocnirea civilizațiilor și refacerea ordinii mondiale. București: Litera internațional, 2012.
- 19 JUC V., BENIUC L. Acțiunea de politică externă a Uniunii Europene. Chișinău: F.E.-P „Tipografia Centrală”, 2019. 300 p. 22,0 c.a. ISBN 978-9975-146-95-1.
- 20 JUC, V. Dimensiuni ale relațiilor internaționale contemporane. Chișinău: F.E.-P „Tipografia Centrală”, 2019. 296 p. (17,2 c.a.) ISBN 978-9975-3298-1-1.
- 21 Kennedy Paul Ascensiunea și decăderea marilor puteri. Transformări economice și conflicte militare din 1500 până în 2000. Iași, Polirom, 2011.
- 22 Kolodziej Edward A. Securitatea și Relațiile Internaționale. Iași: Polirom, 2007.
- 23 Landes David S. Avuția și sărăcia națiunilor. De ce unele țări sunt atât de bogate, iar altele atât de sărace. Iași, Polirom, 2013.
- 24 Layne Christopher. Pacea iluziilor: marea strategie americană din 1940 până în prezent. Iași: Polirom, 2011.
- 25 Maior Cristian Gheorghe Incertitudine. Gândire strategică și relații internaționale în sec. XXI. Chișinău: Cartier, 2015.
- 26 McNeill William H. Ascensiunea Occidentului: o istorie a comunității umane și un eseu retrospectiv. Chișinău: Editura ARC, 2000.
- 27 Morgenthau Nans J., Politica între națiuni: Lupta pentru putere și lupta pentru pace. Iași: Polirom, 2007.
- 28 Morris Ian De ce Vestul deține încă supremația și ce ne spune istoria despre viitor. Iași: Polirom, 2012.
- 29 Nye, Jozeph S. Jr. Viitorul puterii. Iași, Polirom, 2012.
- 30 Rae Harteher Identitatea statelor și omogenizarea popoarelor. Chișinău: Epigraf, 2005.
- 31 Relațiile internaționale contemporane: teme centrale în politica mondială / Daniel Brio (coord.). Iași: Polirom, 2013.
- 32 Republica Moldova în contextul necesităților de modernizare. Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, 2018 (F.E.-P. "Tipografi a Centrală"). 256 p. ISBN 978-9975-144-49-0.
- 33 Republica Moldova între Est și Vest: studii și analize de politică externă. Chișinău: Cartdidact, 2012
- 34 Robert Keohane, Joseph S. Nye Putere și interdependență. Iași: Polirom, 2009.

- 35 Schulze Hagen Stat și națiune în istoria europeană. Iași: Polirom, 2004.
- 36 Simms Brendan Europa: lupta pentru supremație, de la 1453 până în prezent. Iași: Polirom, 2015.
- 37 Thierry de Montbrial. Acțiunea și sistemul lumii. București: Editura Expert, 2003.
- 38 UNGUREANU, V. Redimensionarea arhitecturii geopolitice a sistemului internațional Postrăzboi rece: adversități geostrategice și replieri de securitate. Chișinău: Tipografia Centrală. 2020. 236 p. ISBN 978-9975-3430-0-8.
- 39 Vasquez John A., Colin Elman Realismul și balanța de putere. Iași: Polirom, 2012.
- 40 Waltz Kenneth N. Teoria politicii internaționale. Iași: Polirom, 2006.
- 41 Wight Martin Politica de putere. Chișinău: Editura ARC, 1997.
- 42 Wight Martin. Politica de putere. Chișinău: Editura ARC, 1998.
- 43 Zakarria Farid Lumea pastamericană, Iași: Polirom, 2009.
- 44 БУРИАН, А., КИНДЫБАЛЮК, О., ЯНАС, К., КУХАРЧИК, Р. Геополитические трансформации в современном мире и их влияние на энергетическую безопасность: Курс лекций. Кишинэу: Б. и. (СЕР USM). 2021. 324 p. ISBN 978-9975-158-63-3.

Surse electronice:

- 1 ЖУК, Виктор. Глобализация и регионализация как отношения единства и разнообразия. In: Философия и вызовы современности: к 90-летию Института философии НАН Беларуси, 15-16 aprilie 2021, Minsk. Минск, Республика Беларусь: Четыре четверти, 2021, Vol. 2, pp. 126-127. ISBN 978-985-581-489-5 (т. 2); 978-985-581-487-1. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/137904
- 2 JUC, Victor. Abordări conceptual-teoretice și structural-sistemică ale relațiilor internaționale. În: Revista de Știință, Inovare, Cultură și Artă „Akademos” , 2020, nr. 4(59), p. 58-68. ISSN 1857-0461. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.4509374> ; https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/121914
- 3 JUC, Victor, UNGUREANU, Veaceslav. Securitatea națională a Republicii Moldova în contextul adversităților geopolitice regionale. În: Studii naționale de securitate , 2020, nr. 2(2), pp. 22-38. ISSN 2587-3822. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.4462330> ; https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/136591
- 4 JUC, Victor. Reconceptualizarea locului statului național în contextul proceselor de globalizare. In: Revista de Filosofie, Sociologie și Științe Politice, 2019, nr. 2(180), pp. 7-28. ISSN 1957-2294. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/82454
- 5 JUC, Victor. Reactualizarea coordonatei confesional-religioase a relațiilor internaționale postrăzboi rece. In: Revista de Filosofie, Sociologie și Științe Politice, 2019, nr. 1(179), pp. 7-30. ISSN 1957-2294. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/79021
- 6 JUC, Victor. Republica Moldova în contextul necesităților și a oportunităților de modernizare (în loc de introducere). In: Modernizarea social-politică a Republicii Moldova în contextul extinderii procesului integraționist european: Partea II, 16 septembrie 2019, Chișinău. Chișinău, Republica Moldova: Î. S. Firma Editorial-Poligrafică „Tipografia Centrală”, 2019, pp. 3-12. ISBN 978-9975-3298-5-9; 978-9975-3298-6-6. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/138707
- 7 JUC, Victor, GROSU, Ruslana. Abordarea holistică a fenomenului cooperării prin prisma relațiilor Republicii Moldova cu Republica Azerbaidjan în contextul transformărilor de sistem postrăzboi rece. In: Revista de Filosofie, Sociologie și Științe Politice, 2018, nr. 2(177), pp. 7-24. ISSN 1957-2294. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/68678
- 8 JUC, Victor. Abordări istoriografice ale proceselor de edificare a relațiilor internaționale post-război rece. În: Reconstituiri istorice: Civilizație, valori, paradigme, personalități: In onorem academician Valeriu Pasat , 6 noiembrie 2018, Chișinău. CHIȘINĂU, 2018: 2018, p. 609-627. ISBN 978-9975-3183-9-6. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/82647
- 9 JUC, Victor. Repere metodologice de cercetare a sistemelor internaționale: raportul „actor – structură”. In: Revista de Știință, Inovare, Cultură și Artă „Akademos”, 2018, nr. 3(50), pp. 74-82. ISSN 1857-0461. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/68624
- 10 JUC, Victor. Evoluția relațiilor dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană de la parteneriat și cooperare la asociere și integrare. In: Modernizarea social-politică a Republicii Moldova în contextul extinderii procesului integraționist European, 21 noiembrie 2018, Chișinău. Chișinău, Republica Moldova: Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, 2018, pp. 5-43. ISBN 978-9975-3043-8-2.

Disciplina: *Securitatea internațională*

Pe suport de hârtie:

- 1 Alexandrescu Gr. Amenințări la adresa securității. București, 2004.
- 2 Bădălan, E.; Zaharescu L.; Bogdan V., Sisteme globale de Securitate. București, 2009.
- 3 Băhnăreanu C. Crize potențiale ce pot afecta securitatea națională: prevenirea, limitarea și soluționarea situațiilor de criză. București, 2011.
- 4 Bidu I.; Troncota C. Coordonate de securitate. București, 2005.
- 5 Bird T.; Croft S. (coord.) Studii de securitate. București, 2005.
- 6 Biro D. Relațiile internaționale contemporane. Teme centrale în politica mondială. Iași, 2013.
- 7 Busuioc I. (coord.) Securitatea națională, prezent și perspective. Craiova, 2010.
- 8 Busuncian T. Securitatea Internațională (International Security). Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative, Departamentul Relații Internaționale. Chișinău, 2022, 194 p. ISBN: 978-9975-159-23-4. (12,5 c.a.).
- 9 Buzan B. Popoarele statele si frica. Chișinău, 2014.
- 10 Buzan B. Securitatea: Un nou cadru de analiză, Cluj Napoca, 2011.
- 11 Duțu P. Amenințări asimetrice sau amenințări hibride: delimitări conceptuale pentru fundamentarea securității și apărării naționale. București, 2013.
- 12 Duțu P. Fenomene diverse cu impact asupra stabilității și securității locale, regionale și internaționale. București, 2012.
- 13 Georgescu M. COVID-19 și Noua Ordine Mondială. București, 2020.
- 14 Ghica L.; Zulean M. Politica de securitate națională: concepte, instituții procese. Iași, 2007.
- 15 Joyce M. Terorismul – sursă de instabilitate la adresa umanității. In: Impact Strategic, Nr. 3, 2009, p. 19-26.
- 16 Kagan R. De la „războiul cu terorismul” la „războiul cu tirania”. București: Antet, 2007.
- 17 Kissinger H. Ordinea mondială. București, 2015.
- 18 Kolodziej E. Securitatea și relațiile internaționale. Iași, 2007.
- 19 Miroiu A. Manual de relații internaționale. Iași, 2006.
- 20 Naghi G., Toma Gh. Ora care a schimbat lumea. Asimetria începutului de secol. București, 2004.
- 21 Pâlșoiu I. Studii de securitate. Craiova, 2010.
- 22 Popa V. Implicațiile globalizării asupra securității naționale, București, 2005.
- 23 Popescu Alba Iulia Catrinel. Geopolitica și pandemie. București, 2020.
- 24 Poțîrniche M., Petrescu D. Modalități de contracarare a amenințării hibride la adresa securității statelor: studiu de specialitate. București, 2019.
- 25 Sarcinschi A. Elemente noi în studiul securității naționale și internaționale. București, 2005.
- 26 Sarcinschi Al. Dimensiunile non-militare ale securității. București, 2005.
- 27 Sarcinschi Al. Globalizarea insecurității: factori și modalități de contracarare. București, 2006.
- 28 Sarcinschi Al. Migrație și securitate. București, 2008.
- 29 Sarcinschi Al. Provocări la adresa securității și strategiei la începutul secolului XXI. București, 2007.
- 30 Securitate prin cooperare. Revista Asociației “George C. Marshall” din Republica Moldova, Chișinău, nr. 9/2015. 82 p.
- 31 Stan Anton (coord.) Conflictele atipice ale secolului al XXI-lea: studiu de cercetare științifică. București, 2015.
- 32 Toma A. Globalizarea: provocări, riscuri și pericole. Chișinău, 2005.
- 33 Ungureanu R. Securitate, suveranitate și instituții internaționale. Iași, 2010.
- 34 Văduva Gh. Războiul asimetric și noua fizionomie a conflictualității armate. București, 2007.
- 35 Văduva Gh. Simetria, disimetria și asimetria în conflictele actuale. București, 2008.
- 36 Wallerstein I. Declinul puterii americane: SUA într-o lume haotică. București, 2006.
- 37 Waltz K. Teoria politicii internaționale. Iași, 2006.

Surse electronice:

- 1 Băhnăreanu C. Impactul economic al pandemiei de COVID-19 la începutul anului 2020. In: Impact Strategic, Nr. 2 [75]/2020. https://cssas.unap.ro/ro/pdf_publicatii/is75.pdf, p. 87-99.
- 2 Bogzeanu C. Apărarea europeană – schimbare de curs, în contextul pandemiei de COVID-19? In: Impact Strategic, Nr. 2 [75]/2020. https://cssas.unap.ro/ro/pdf_publicatii/is75.pdf, p. 120-135.
- 3 Busuncian T. Human security in the context of the new threats of security-between requirement and reality. In: Estern Europe-Regional Studues, Nr. 1, 2024. ISSN: 2587-456X. <http://psage.tsu.ge/index.php/Easternstudies/article/view/399/pdf#>

- 4 Busuncian T. Radicalizarea islamică o amenințare în evoluție. Știința politică și societatea în schimbare: Materialele Conferinței științifice internaționale dedicate celei de-a 20-a aniversări a Facultății Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative, 13 noiembrie 2015, Chișinău: CEP USM, 2015. pp. 545-552. http://cc.sibimol.bnrm.md/opac/bibliographic_view/551277;jsessionid=54FF7EDC88510AB173F2EA5B01EE3E1C
- 5 Busuncian T. Separatism in the Black Sea and Caspian Sea Region as a source of international terrorism. Moldoscope, Moldova State University, Chisinau 2013, nr. 1 (LX), p. 183-195. http://uspee.md/wp-content/uploads/2016/10/MOLDOSCOPIE_PROBLEME_DE_ANALIZA_POLITICA_PARTEA-60.pdf
- 6 Busuncian T., Busuncian E. Организованная преступность и терроризм - область применения и международный фактор сотрудничества спецслужб. In: Moldoscope, Universitatea de Stat din Moldova, Chisinau 2016, nr. 1 (LXXII), p. 138-147. http://uspee.md/wp-content/uploads/2016/10/MOLDOSCOPIE_PROBLEME_DE_ANALIZA_POLITICA_PARTEA-72.pdf
- 7 Chifu Iu. Război hibrid, Lawfare, război informațional. Războaiele viitorului. https://adevarul.ro/international/in-lume/razboi-hibrid-lawfare-razboi-informational-razboaiele-viitorului-1_56f281ab5ab6550cb8246783/index.html
- 8 Cîrciumaru FL. (coord.). Evaluare strategică 2019: tendințe ale securității înainte de noua provocare Covid. București, 2020, https://cssas.unap.ro/ro/pdf_studii/evaluare_strategica_2019.pdf
- 9 Combaterea știrilor false în condițiile provocărilor de securitate – COVID 19: Materialele Mesei Rotunde, 20 mai 2020. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Materialele_Mesei_Rotunde_iunie_2020.pdf
- 10 Dobrescu P., Ciocea M. Geopolitica în era coronavirusului. http://ier.gov.ro/wp-content/uploads/2020/04/Opinie_Paul-Dobrescu_Geopolitica-in-era-coronavirusului_RO-1.pdf
- 11 Global Governance as a Perspective on World Politics. https://www.researchgate.net/publication/26396_Global_Governance_as_a_Perspective_on_World_Politics
- 12 Ionescu George Aurelian. Noile riscuri, pericole, amenințări și agresiuni la adresa securității și apărării globale, regionale și naționale. În: Revista de Științe Militare, 2/2018. [http://www.aos.ro/wp-content/anale/RSMVol18Nr2\(51\)Art.4.pdf](http://www.aos.ro/wp-content/anale/RSMVol18Nr2(51)Art.4.pdf)
- 13 Ioniță L., Provocări la adresa mediului contemporan de securitate, În: materialele Conferinței științifice internaționale Strategii XXI: Complexitatea și dinamismul mediului de securitate, din 22-23 noiembrie 2012. disponibil pe https://cssas.unap.ro/ro/pdf_carti/conferinta_2012_vol_1.pdf
- 14 Mahler B. Gestionarea provocărilor și efectelor pandemiei de COVID-19. In: Impact Strategic, Nr. 2 [75]/2020. https://cssas.unap.ro/ro/pdf_publicatii/is75.pdf, p. 183-188.
- 15 Mathias Koenig-Archibugi. Global governance. <https://core.ac.uk/download/pdf/16380793.pdf>
- 16 Meiroșu C., Șubernițchi VI. NATO și răspunsul la criza COVID-19. https://www.crpe.ro/wp-content/uploads/2020/12/CRPE_nato_ro-1-1.pdf
- 17 Mureșan B. Spectrul dezinformării în Uniunea Europeană și infodemia COVID-19. In: Policy Briefs, Nr. 8. http://ier.gov.ro/wp-content/uploads/2020/08/Policy-brief-nr.-8_Bogdan-Muresan_site.pdf
- 18 Raport referitor la consecințele epidemiei de COVID-19 în materie de politică externă (2020/2111(INI)). https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2020-0204_RO.pdf
- 19 Robinson P. Dicționar de securitate internațională, Cluj-Napoca, 2010.
- 20 Roman C.; Noua guvernare și mondializarea. http://store.ectap.ro/articole/682_ro.pdf
- 21 Sarcinschi Al. Măsuri și consecințe ale gestionării pandemiei de COVID-19: de la distanță fizică la distanță socială. In: Impact Strategic, Nr. 2 [75]/2020. https://cssas.unap.ro/ro/pdf_publicatii/is75.pdf, p. 99 - 115.
- 22 Weiss Thomas G. Governance, Good Governance and Global Governance: Conceptual and Actual Challenges. <https://sta.uwi.edu/iir/normangirvanlibrary/sites/default/files/normangirvanlibrary/documents/Governance%20good%20governance%20and%20global%20governance.pdf>
- 23 Zodian M. Pandemia de COVID-19 și incertitudinile relațiilor internaționale. In: Impact Strategic, Nr. 2 [75]/2020. https://cssas.unap.ro/ro/pdf_publicatii/is75.pdf, p. 115-120.